

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, CSÜTÖRTÖK, 1924 szeptember 4.

242. szám

Még jelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Az ördög

(x) Az ördöggel: a háboru szel-lemével, aki hol itt, hol ott jelenik meg — egyszer fölényben, mint az élet egyetlen gazdája, másszor cinikusan, mint valami okos és jóra való üzletember, — ismét vitába szálltak Európa békéjének szolgálói, akik biznak, remélnek még a világ sorsának megjavulásában. Genfben idézték meg újra a babérkoszorús, gáláns tömeggyilkost, akiért öt esztendőn át pusztult érték, élet, becsület és szegénység, hogy ha lehet valahogy kiegyezzenek vele, a pokol sántájával, aki eddig csodálatos türelemmel, ijesztőn kődörgött a fagyott arcú városok körül. Az ördöggel már sok találkozására volt a vérszagu Európának: megidéztek már, rögtön a frontok összeomlása után, Versailles-be is, ahol a jószándéku tanár, Wilson próbálta az asztal alá beszélni. Most megint Amerika kezdte vele az alkut, az az ország, amely a brutális, robusztus testű kapitalizmus és a szentimentális illúziók hazája. A jenki-birodalom politikusai, akik nagyon jól tudják, hogy addig nincs jó üzlet, még a kontinens csak hitelbe vásárolhat, a Népszövetséghez benyújtottak egy javaslatot a leszerelésről, amellyel azt szeretnék megcsinálni, amit már évek óta nem tud megcsinálni a diplomácia: kevesebb katonát és több békét. Az ördög ellen, aki pompás vitázó és nagy szónok, ezuttal olyan ígéretes hitek szállnak harcba, mint Macdonald, az angol premier, aki már egyszer győzedelmeskedett a háborun és a dollár, amely van olyan nagyhatalom, mint bármelyik kormánya a világnak. London után — ahol az első árkokat elfoglalták a béke generálisai — Genfben már bizalommal megy ütközetbe az a politika, amely nagy áldozatokkal, de lassan tért nyer az ördöggel szemben. A háboru fekete, csőszei, akik mindaddig megőrizték a posztjukat, megvédték a sűrű kis fanatikus rohamosztogók ellen, — a jelek azt mutatják — nem állják már úgy a sarat, mint azelőtt. Az ördög öfelseje katonái, bár néhol még fönt vannak a fórumokon, kissé megcsöndesedtek és bátorságban is megrokkantak mindenütt, ahol a béke csapatait megszervezték. Azt a vitát, amit most megkezdtek Genfben az ördöggel, — alátámasztja sok érv, sok nyomoruság, sok halott és sok látomás, amely megsodorta az emberiség fejét. Az amerikai javaslatot négy évvel ezelőtt kinevette volna a diplomácia: ma komolyan veszik — legalább is ezt bizonyítja, hogy a tervezet a

Népszövetség elé került. A több békét és kevesebb katonát jelszó ma az élet frázisa, azé az életé, amelyet félig tönkretett, félig megalázott a háboru veszedelme. A svájci város fölött, ahová az ördögöt megidéztek, sötét az ég. De ezt a sötét eget lassan megütik a csillagok, amelyek a világ szívéből szakadnak. A pokol fedelmét, akivel el akarnak számolni az amerikaiak, ha lehet pénzzel, ha lehet szép szóval, bekerítették nagynehezen a béke katonái. Most csak az a feladat: megtartani a gyűrűben, bezárni, hogy ki ne vágassa magát bravurosz húsz-csinnyel. Aki nézte, siratta, szenvedte az ember-ügyének régóta tartó elárulását, ha

bizik is Genfben, a dollárban és Macdonaldban, nem tud könnyen legyűrni bizonyos aggodalmat. Az ördög félelmetes ellenség, a háboru nagy átok: Amerika Európában leszerel, otthon pedig próbamozgósításokkal szórakozik. A bicska még bent van a zsebben — a lelkünk nagyobfele még a sántáné, aki titokban vigyorog a szép hitű békevárók lelkesedésén. A genfi ütközet, a béke a háboru között sokkal biztat, de az ördög nagy és hatalmas — és a békét még Amerika se tudja megvásárolni, ha a szó, szó marad és a lefegyverzésből csak haszon lesz, csengő arany és — még több szegénység...

A demokrata-párt sürgeti a közigazgatási tisztviselők kicserélését

E héten nevezik ki az új főszolgabirákat

Beogradból jelentik: A politikai pártklubok közül szerdán csak a demokraták parlamenti klubhelyiségében volt némi élénkség. A demokrata pártklub délelőtti és délutáni is ülést tartott. A délelőtti klubülésen Davidovics Ljuba miniszterelnök és a kormány demokrata tagjai is részt vettek, a kik meghallgatták a képviselők beszámolóját a vidéken folytatott agitációs munkáról és a népgyűlésekről. A képviselők előadták panaszait és kívánságait különösen a tisztviselői kinevezésekkel kapcsolatban és kifogásolták, hogy nagyon lassu tempóban folyik a régi rezsim exponenseinek kicserélése. A felszólalásokra Davidovics miniszterelnök válaszolt, hosszasan ismertette a politikai helyzetet és türelemre kérte a képviselőket. Szóba került a politikai államtitkárok kinevezése is, döntést azonban nem hoztak és a kinevezések előreláthatóan a kabinet kiegészítésével egyidőben fog megtörténni.

A klub délutáni ülésén a kormány tagjai a minisztertanács ülése miatt nem vettek részt.

A Radics-párt alelnökei Beogradban

Szerdán reggel Beogradba érkeztek a Radics-párt alelnökei, dr. Macsek és Predavec, akik első sorban Hrasznicza igazságügyi minisztert keresték fel, majd a déli órákban a demokratapárt ülése után Davidovics miniszterelnökkel tanácskoztak és délután ismét felkeresték a miniszterelnököt. A Radics-párt megbízottai csütörtökön reggel tovább folytatják tárgyalásaikat a miniszterelnökkel. A képviselők a tárgyalások anyagáról egyelőre semmit

sem közöltek a nyilvánossággal.

A minisztertanács ülése

A minisztertanács ülése délután 5 órától 8 óráig tartott, amely alkalommal főleg kisebb reszort-ügyekkel foglalkoztak a szakminiszterek referátumai alapján. Spaho pénzügyminiszter jelentést tett az ugynevezett csempészalap ügyében lefolytatott vizsgálatról.

Közölté azt is, hogy Sztojadinovic pénzügyminiszter működése alatt a pénzügyminiszteriumban költségvetés elszámolás nélküli rendelkezési alapot kezeltek, amelyből a kormánypárti sajtó vádjai szerint a radikálpárt és Pribicevics-párt lapjait és újságíróit támogatták.

Szóba került a minisztertanács a tisztviselőtörvény revíziója is, azokkal a követelésekkel kapcsolatban, amelyeket a tisztviselők és tekintetben támasztottak. Davidovics miniszterelnök, továbbá Korosec és Hrasznicza miniszterek referáltak a szerdai nap folyamán Predavec és Macsekkel folytatott tanácskozásaikról. Végül Hadzsics tábornok hadügyminiszter kijelentette, hogy csütörtökön Topolára utazik, hogy a királynak katonai ügyekről referáljon.

A kormány félhivatalosa a tisztviselőtörvény módosításáról

A „Demokratija” legutóbbi száma „A rezsimváltozás” című cikkében bejelenti, hogy a kormány a tisztviselőtörvényt, amely mai formájában akadályokat gördít a tisztviselői kar megfelelő átszervezése elé, sürgősen módosítani fogja. „A korrupció kipusztítása és a rendszer megváltoztatása — írja a lap — nem történhetik meg egy éjszakán. A kormány-

nak első gondja lesz, hogy mindent megelőzően, a nemzetgyűlés első ülészakában hozzáfogjon a tisztviselőtörvény revíziójához, hogy törvényes lehetőséget nyerjen programja keresztülvitelére s hogy mindazokat a kifogástalan és képesített embereket, akiket a mult rezsim pártos gyűlöletből elbocsátott és minden törvényes alap nélkül eltávolított az állami szolgálatból, ismét visszahelyezze állásába. A Davidovics-kormány nem fogja tűrni, hogy a tisztviselőtörvény szerzett jog címén oltalmazza a mult rezsim korrupciós tisztviselőit.”

Ugyancsak a Demokratija „A vajdasági tisztogatás” cíven hosszabb cikket közöl, amelyben a vajdasági közigazgatási viszonyokkal foglalkozik. A cikkben, amelyben első sorban Alexijevics Mitát, a belügyminiszterium BBB. osztályának volt főnökét támadja, többek közt a következőket írja:

„Az állami közigazgatás rendkívül mélyre sülyedt a Vajdaságban. A polgárokkal szemben úgy jártak el, ahogy azt a radikálpárt kívánta. Főszolgabíróknak minden képzettség, intelligencia és modor nélküli embereket neveztek ki, akiknek csak az volt a kötelességük, hogy a polgárokat terrorizálják, a radikálpárt ellenfeleinek népgyűléseit szétzavarják és letartóztatják azokat, akik nem voltak tagjai a radikálpártnak. Az, hogy kik lettek a radikálisok alatt községi jegyzők, inkább kómikus, mint elítélendő. Suszterek, korcsmárosok, elcsapott könyvelők, rossz hírű kis banktisztviselők, szolgák és az egyes radikális képviselők kiszolgálói kerültek a községek élére, akik tulajdonképpen csak kiszolgálói voltak azoknak, akik álláshoz juttatták őket. Hogy a polgárok, különösen a magyarok és németek mennyiért vásárolták meg az állampolgársághoz és községi illetőséghez való jogukat, az szintén ismeretes a különböző bírói ítéletekből.

A B. B. B. ügyosztály új főnökének a Vajdaságban helyre kell állítania a rendet és törvényességet — írja a „Demokratija” — és gondoskodni kell arról, hogy a közigazgatási állásokba képzett, korrekt és lelkiismeretes tisztviselők kerüljenek.

Közi még a lap Atanaskovics főispán nyilatkozatát, amely szerint ezen a héten befejezik a szolgabírói kinevezések revízióját és szombatig kinevezik valamennyi főszolgabírót. A jegyzői kinevezésekre csak ezután kerül sor és a községi jegyzők kinevezéséről eddig korpoltált hírek csak kombinációknak tekinthetők, mivel a jegyzői kinevezések ügyében eddig még nem történt döntés.

A Nemzeti Bank

intervenciója nélkül
emelkedik a dinár

Beogradból jelentik: A gazdasági pénzügyi miniszterközi bizottság ülése után a *Bácsmegeyi Napló* munkatársa kérdést intézett dr. Spaho pénzügyminiszterhez, hogy mivel magyarázza a dinár emelkedését.

— Az export jó, a külkereskedelmi mérleg javul — volt a pénzügyminiszter lakónikus válasza.

Arra a kérdésre, hogy tervszerűen emelik-e a dinár értékét, a miniszter így válaszolt:

— A dinár emelkedése körülbelül olyan határok között történik, ahogyan mi előreláttuk. Ez normális emelkedés. Teljes mértékben tartózkodunk a Nemzeti Bank utján való minden intervenciótól.

Féltékenységből

agyonvert aggyastyán

Véres szerelmi dráma Mokrinban

Sentáról jelentik: Véres gyilkosság történt hétfő délután Mokrin községben, amelynek Dudics Lajkó 74 éves mokrini lakos esett áldozatává, akit Kopcsics Pál 35 éves gazdálkodó féltékenységből doronggal agyonütött.

Dudics Lajkó mokrini háztulajdonos még régebben eladta Kopcsicsnak a házát azzal a feltétellel, hogy haláláig lakása lesz benne s csak a halála után száll a ház tulajdonjoga végleg Kopcsicsra. A 74 éves öregember két kéttel ezelőtt családi perpatvar után elkergette hazuról a fiát és amikor egyedül maradt, udvarolni kezdett Kopcsics csinos fiatal feleségének. Kopcsicsot a szomszédok figyelmeztették, hogy az öreg Dudics a felesége után jár, de az asszony is panaszkodott az urának, hogy az öreg szerelmi ajánlatokkal zaklatja. Hétfő délután Kopcsics színlag eltávozott hazuról. Dudics ismét ostromolni kezdte szobájában az asszonyt, aki azonban kitartóan védekezett. Amikor a titokban visszajött férj meglátta Dudicsot a

felesége mellett, hirtelen indulatában felkapta az ajtó mellett fekvő vízfordó dorongot és ütlegelni kezdte a halálra rémült öregembert, akit a szó szoros értelmében, agyonvert. A dühöngő em-

bert az asszony sikoltására összeszédült szomszédok lefogták és átadták a határrendőrségnek, amely be szállította a kikindai ügyészség fogházába.

Megnyilik a szuboticali gimnázium minden magyar osztálya

A nem magyar nevű tanulókat is felveszik, ha magyar nemzetiségüket igazolják

A szuboticali gimnáziumban most fejeződtek be a javítóvizsgák és szerdán kezdődtek meg a beiratások a jövő tanévre. A javítóvizsgákon az idén különösen sok tanuló vett részt, miután az elmúlt tanév feltűnő rossz eredménnyel végződött. A gimnázium alsó osztályaiból a növendékeknek mintegy harmadrésze volt kénytelen javítóvizsgát tenni. A javítóvizsga eredménye azonban már sokkal kielégítőbb és az osztályismétlésre utasított tanuló száma nem haladja meg a szokásos átlagot.

A szerb-horvát tagozaton a következő a javítóvizsgák eredménye: Az I. osztályból 67 javítóvizsgálatra utasított tanuló közül 8 nem jelentkezett, 8 tanulót osztályismétlésre utasítottak, a II. osztályból 66 közül 15 nem jelentkezett és 2 tanuló bukott meg, a III. osztályból 32 bukott diák közül 5 nem jelentkezett és 2 köteles osztályt ismételni, a IV. osztályból 33 közül 7 nem jelentkezett és egy sem bukott meg, az V. osztályból 5 javítóvizsgára kötelezett tanuló közül 1 nem jelentkezett, a többi pedig sikeresen tette le a vizsgát, a VI. osztály 10 bukott tanulója közül 3 tanulót kötelezték osztályismétlésre, a VII. osztály 9 javítóvizsgát tett tanulója közül egyet sem, a VIII. osztály 6 visszavetett tanulója közül pedig csupán egy tanulót utasítottak osztályismétlésre.

A magyar tagozaton lényegesen kevesebben tettek javítóvizsgát. A tagozatról összesen 76 tanulót vettek vissza a tanév végén két hónapra, ezek közül hatan nem jelentkeztek, *huszonhárom osztályismétlésre bukott*, a többi pedig sikere-

sen letette a javítóvizsgát. Mindkét tagozaton valamelyest csökkent a tanulók létszáma általánosan, hogy sokan nem jelentkeztek a javítóvizsgára, de még ezenkívül is *több tanuló — különösen a szerb tagozatra kényszerített magyar anyanyelvű diákok közül — kimarad a szuboticali gimnáziumból* és olyan más vajdasági tanintézetben folytatják tanulmányukat, ahol magyar nyelvű oktatásban részesülhetnek.

A beiratások a szuboticali gimnáziumban ugyancsak szerdán kezdődtek és a végleges eredmény így csak a beiratások befejezése után, pénteken lesz ismeretes, azonban már most megállapítható, hogy *a magyar tagozat egyetlen osztályát sem fenyegeti a beszüntetés veszélye*. A *Bácsmegeyi Napló* munkatársa érdeklődött erre vonatkozóan a gimnázium igazgatóságánál, ahol azt az információt kaptuk, hogy az előjelek szerint minden magyar osztálynak meg lesz a megnyitáshoz szükséges létszáma és így *a magyar tagozat valamennyi osztálya megnyílik*. Csupán a hatodik osztályban bizonytalan még az előírt létszám elérése, azonban a létszám legfeljebb csak egy-két tanulóval fog itt is az előírt szám alatt maradni és így — mivel erre már van precedens — megnyílik ez az osztály is.

Érdeklődünk a gimnázium igazgatóságánál arra nézve is, hogy érkezett-e a közoktatásügyi minisztériumból új rendelet a *névvegyelemzés megszüntetéséről* és hogy milyen elvek az irányadók a magyar nemzetiségű tanulók beiratásánál. Kérdésünkre a gimnázium igazgatóságától azt a választ kaptuk, hogy a táblabíró-utód, az örökké fiatal poeta (mert ez a kettő a Jókai proteusz-szerű írói szervezetében békésen fér meg együtt), akinek a nyelvezete sokszor pongyola, az erudíciója kissé felszínes s az emberismerete bizony kezdetleges.

Azt hinné az ember, hogy ilyen heterogén elemekből álló szellem nem is lehet diadalmas, s hogy az ily elemekből termett könyv nem lehet nagyhatású. Más író, akiben az elemek így vegyülnek, menthetlenül megbukik a világ közönsége és kritikája előtti vizsgán. Ő fényesen vizsgázott, s egyelőre nem kell az utókortól sem félnie. Ha nem is halhatatlanságot, de hosszú életet biztosít neki az egyenlőtlen-ségei ellenére is az a két nagy írói erény, amely végigvonul összes kötetin s jótékony meleg napsugárként aranyozza meg azoknak minden lapját. Egészséges, józamatu és bájosan adomázó magyar humora és korlátokat nem ismerő, minden lehetetlenséget semmibevevő merész és gyújtó fantáziája. A humora keveset enged a Dickensének, a képzelőtehetsége pedig nem marad a Victor Hugo-é mögött. Ezek az erények az ő legnagyobb erősségei; ezek biztosítják könyveinek a maradandóságot, s enyhítik azoknak a zökkenéseknek az elképedtetlenítő hatását, amelyeket a költő legfeljebb bámulója is kénytelen észrevenni.

S bizonyos, hogy ha tehetséges

tuk, hogy a közoktatásügyi minisztériumból nem érkezett eddig semmiféle rendelet és így *a régi rendelet alapján folynak az idén is a beiratkozások*. A gimnázium igazgatósága azonban liberálisan kezeli a kérdést és szerdán, a beiratások első napján már harminchat tanulót vettek fel a magyar tagozat első osztályára. *Azokat a tanulókat, akiknek a neve nem magyar hangzású, felveszik a magyar tagozatra, ha hatósági bizonyítvánnyal igazolják, hogy magyar nemzetiségűek*. A nemzetiség kérdésében a tanuló apjának nemzetisége irányadó. Az érdekelt szülők tehát helyesen tesszik, hogyha a beiratáshoz azonnal magukkal visznek ilyen hatósági bizonyítványt, mert csak így lehet védekezni a névvegyelemzés ellen.

Két és fél évi fegyházra ítélték a volt csurogi jegyzőt

Zsarolásban, sikkasztásban és közokirathamisításban mondották ki bűnösnek

Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék büntetőtanácsa szerdán meghozta az ítéletet *Pesztelek Jován* volt községi jegyző bűnügyében.

A tárgyaláson, amelyet *Medkovic Dusan* vezetett, több tanút hallgattak ki, akik valamennyien terhelően vallottak *Pesztelekre*. A tanúk kihallgatás után *Lemais* államügyész vádbeszédében kifejtette, hogy a bíróságnak szigorú ítélettel példát kell statuálni. *Aradszki dr. védő* azt igyekezett bizonyítani, hogy a vádlott *politikai hajszá áldozata*. A bíróság *Peszteleket közokirathamisításban, csalásban és sikkasztásban mondotta ki bűnösnek és két és fél évi fegyházra ítélte*, amibe beleszámította a kilenc hónapi vizsgálati fogságot. Az ügyész súlyosbításért, a védő pedig enyhítésért felebbezett.

A vádlott jegyzőt a törvényszék büntetőtanácsa a Btk. 91-ik paragrafusa alapján ítélte el, amely a szóbanforgó bűntettek minimálisan 5 évi fegyházra ír elő. A bírói minősítés noviszadi jogász körökben nagy feltűnést keltett.

Egykritikusalbumából

Irtá: Baedeker

JÓKAI

Jókai talán az egész nagy világirodalom legsajátságosabb jelensége.

Vannak a műveiben részletek, amelyeket a legnagyobb íróművészek se csinálhattak volna meg jobban, s vannak bennük lapok, amelyeknek bármely ügyes routinier megfelelőbb formát tudott volna adni. Vannak raffinement-jai, meglepősségei és finomságai, amelyekkel tulstuz a Goncourt-okon és vannak naivitásai, amelyekben gyermetegebb egynémely nőirónál s olyik literary gentleman-nél. A stílusa néhol olyan szabályosan művészi vagy művészi szabályos, hogy e helyeken diadalt arathatna a leg-gondosabb írói ötvösművész fölött, ellenben kikerültek az aranytolla alól olyan mondatok is, amelyeken joggal javítható akár melyik polgári iskolai tanító. Vannak mondásai, amelyeknek a bölcsességeért megirigyelhetné Montaigne vagy Labruyère és olyanok, amelyekért ezeknél sokkal kisebb gondolkodók se vállalnák a felelősséget, vagy a szerzőséget. Vannak tudományos levezetései és megállapításai, amelyeknek tapsolhatott Helmholtz, vagy Eötvös Loránt, s kísérletei, amelyeknek csütörtökmondásai első olvasásra észreveszi a gimnáziumi tanár, másodikkra pedig már

a középiskolai tanuló is . . .

Jókai a világirodalom legegyszerűtlenebb genie-je. S hogy a művei, ez a tekintélyes könyvtár, mégis annyira hasonlók egymáshoz, s hogy mindegyik egészen csálhatatlanul magán viseli a jókai-ság bélyegét, annak az oka, hogy ezek az egyenlőtlen-ségek — a gondosság és a pongyolaság, az artiztikum és a banalitás, a raffináltság és a naivitás, a modernség és a primitívség, a tudományosság és a dilettánskodás, a bölcsesség és a gyermekesség — majdnem egyforma vegyületben vannak elhíntve az írásaiban. Szinte rendszeresen váltakoznak ottan a művészi tökéletességgel remekbe irt fejezetek az olvanokkal, amelyek messze állnak a nagy író géniuszának a kulminációs pontjától. Innen némely olvasónak az a gyanakvása, hogy e könyvek egyikét-másikát a genialis költő talán nem egyedül maga, hanem egy kevésbé tehetséges kollégájával társ-szerzőségben írta. Erről persze szó se lehet, mert száz szedő tanúsíthatta, hogy ahány Jókai-kézirat került a kezükbe, azokat az illusztris szerző mind az ő bájos és rokonszenves gyöngybetűivel sajátkezűleg írta.

Ellenben bizonyos, hogy e könyvekből és ez egyenlőtlen-ségekből mindig és állandóan két Jókai beszél hozzánk: Jókai, a művész, akinek a nyelve olyan csodásan gazdag a szivárvány összes színeiben, akinek tudása meglepő s a bölcses-

volna Jókaink elbeszéléseiből kihártni azokat a helyeket, amelyek zavarják az egységes hatás művészi összhangját és korrigálni azokat a pongyolán szerkesztett mondatokat, amelyek az ő nemes stíljének a tökéletességét lerontják, akkor e könyvek csak nyernének értékben. Német irodalmi körökben egyezben egészen komoly tervek mentül fel az óhajítás: Jean Paulnak az írásait megszabadítani attól a ballaszttól, amely az élvezésüket nehézzé, Vischer szerint *Pferdearbeit*-té teszi — mennyivel kisebb munka volna (ha hamis kegyelet nem ellenezné!) a Jókai apró pongyolaságait és imitt-amott fölbukkanó naivitásait és szertelenségeit a világszép könyveiből eltávolítani.

Azért azok e műtét után is a Jókai művei maradnának, valamint hogy egy kitűnő festőnek a képe az ő eredeti alkotása marad akkor is, ha néhány rajzhibáját egy nála kisebb tehetségű művész ki is igazítja. S egy máskülönbösen nagy írónak ez a hibamentesítése minden bizonyonnyal van olyan jogosult, mint az az eljárás, amellyel régente a klaszszikus költőket, akik szerelemről daloltak, *ad usum Delphum* megcenzurálták s az írásaikból nem egyszer a legbájosabb részleteket törölték. Itt, ennél a cenzuránál, bennmaradna minden, ami szép e könyvekben, s ez a szép csak nyerne fényben és hatásban, ha a szomszedságából eltűnne mindaz, ami nem szép.

Véres komitácsi támadás Gyevgyelijában

Bolgár bandák fényes nappal behatoltak a városba és több egyént megsebesítettek

Gyevgyelijából jelenti a *Bácsmegeyi Napló* alkalmi tudósítója: A görög határ mentén fekvő Gyevgyelija város és egész Délszerbia lakosságát nagy izgalomban tartja az a vakmerő támadás, amelyet bolgár komitácsik mult szerdán fényes nappal követtek el Gyevgyelija ellen, ahol a nyílt uccán lövöldöztek a járőreikre.

A kritikus napon délután fél hatkor — mint általában minden nap ilyen időtájt — csaknem az egész város lakossága az uccákon tartózkodott, amikor a város legforgalmasabb részén, a *Dud-kávéház* előtt egyszerre lövés dördült el. A sétáló csoportok mind a döbbenés irányába siettek, amikor újabb sűrű lövöldözés támadt, jalkiáltások hallatszóttak és a tömeg rémülten menekült az uccáról. Pár pillanat alatt leirhatatlan pánik keletkezett a városban, a lakosság eltorlaszolta a házakat, a kereskedők lezárták üzleteiket és az uccát teljesen elnéptelenedtek. A katonaság és csendőrség riadójelre a lövöldözők üldözésére sietett. Megállapították, hogy a támadók bolgár komitácsik voltak, akik *Palos Jovánt*, egy ellenkomitácsi csapat vezetőjét akarták láb alól eltenni. *Palos Jován* éppen a támadást megelőző napon érkezett pihenés végett Gyevgyelijába, miután ezt megelőzően csapatával több héten át a bolgár határmenti falvakban tartózkodott a bolgár komitácsik kiűzése végett.

A támadás után több súlyos sebesült maradt az uccán, köztük *Palos Jován* is, akinek sebesülése igen súlyos. Kivülre a lakosság közül ketten életveszélyesen és ötön könnyebben megsebesültek.

A gyevgyelijai katonaság és csendőrség most állandó készenlétben van, hogy elejét vegyék annak, hogy a komitácsik hasonló vakmerő módon ismét megtámadhassák a várost.

Az új vizumrendszer első napja a budapesti jugoszláv követségen

Nem sokan kérték a tízdináros térít-vizumot

(A *Bácsmegeyi Napló* budapesti tudósítójától.) Közöltük már, hogy a budapesti jugoszláv konzulátus beogradi rendelete életbelépteti a tíz dináros üdülő vizumot és nemcsak anyagilag, de más szempontból is könnyebbé teszi az utazást Jugoszláviába. Ma, az új rendszer első napján felkerestük a konzulátust, hogy megérdeklődjük, mint fogadja a közönség az új rendszert. A kora délelőtti órákban a Tökölánium kis udvarán aránylag sokan várakoztak bejelentő lapra. Külön csoportba tömörültek azok, akik már tegnap beadták a kérvényeiket és ma a szokásos izgatottsággal az eredményt lesik. Miután a konzulátus titkára kiosztotta a személyi adatok bejelentésére és a cérvényre szolgáló fehér kartonlapokat, egy másik tisztviselő a tegnapi kérvényekre hozott határozatokat olvasta fel.

Jóleső örömmel állapítottuk meg, hogy a kérvényezőknél több mint kilencven percentje megkapta a vizumot, ami azt bizonyítja, hogy a rideg elzárkózottság politikáját felváltotta a méltányosság és a türelem. A visszaautasítottak javarészt felhívta a konzulátus arra, hogy kérvényüket valamilyen irattal egészítsék ki. A visszaautasítottak nagy része ugyanis azzal kérte a beutazási engedélyt, hogy valami állásba megy, de az ilyen irányú kérvényeket a konzulátus csak úgy intézi el kedvezően, ha az illető jugo-

szlávial cég bizonyítja azt, hogy a kérvényező nála valóban elhelyezést fog nyerni.

Csakhamar összeszedték az új kérvényeket és utleveleket és ekkor megállapítottuk, hogy a kérvényezők közül alig néhányan kérték az új, tíz dináros, három hónapi hatállyal bíró vizumot, holott ezt minden további nélkül a konzulátus kiszolgáltatja.

Értesüléseink szerint az az oka, hogy az üdülő-vizumot kevesen kérik, hogy

Radics támadja a kormányt

Kifogásolja Petrovics és Marinkovics miniszterek politikáját

Zagrebból jelenti: A *Slobodni Dom* szerda esti számában *Radics* élesen megtámadta *Petrovics* Nasztaz belügyminisztert, hogy a rendőrhatalóságok a *Radics*-párt és a kommunisták több gyűlését feloszlatták. *Radics* a cikkben kijelenti, hogy az ilyen politikával nem lehet semmire sem menni és a horvát köztársasági parasztpárt nem lesz az oka annak, ha a kormány megbukik. Nem lehet — írja *Radics* — a horvát köztársasági parasztpártot továbbra is törvényen kívül állónak tekinteni.

Radics egy másik cikkében *Marinkovics* külügyminisztert támadja, aki — szerinte — *Nincsić* rossz politikáját folytatja, különösen Magyarország és Bulgáriával szemben. A cikk támadja ezzel kapcsolatban *Ducat* és *Benest* is.

A lapban *Radics* foglalkozik azok-

csak nagyon kevesen tudják, hogy az már életbelépett. Próbára tettünk sok kérvényezőt, senkinek se volt sejtelmese erről az újításról. Ez azért van, mert a konzulátus részéről semmit sem tettek az új rendszer publikálására. Ez érthető, mert hiszen köztudomású, hogy a külképviseletek ma jórészt a vizumdíjakból tartják fenn magukat, igyekeznek bevételeiket fokozni és ennek a célnak jobban megfelel a száz dináros vizumilleték, mint a tíz dináros.

kal a hírekkel, amelyek szerint a radikális-pártban még mindig foglalkoznak a nagy koncentráció gondolatával. *Radics* kifejti, hogy ha a koncentráció *Jovanovics* Ljubával az élén létrejön, a horvát köztársasági parasztpárt kilép a kormánytámogató pártok blokkjából.

Radics egy negyedik cikkében megtámadja *Benest* azzal kapcsolatban, hogy Ljubljánában a zöld internacionale ifjusági kongresszusát összehívták a csehszlovák miniszterelnök elnökletével. *Radics* szerint ezt a kongresszust a csehszlovák állam pénzeli. Hogyan képzelik — írja *Radics* — hogy ebben az országban, ahol félmillió ifju paraszt a mi táborunkban van, akik egész biztosan nem vesznek részt a ljubljánai kongresszuson — ilyen az erőviszonyokat meghamisító gyűlést lehessen tartani.

A magyarság vezetői Beogradban tárgyalnak a Magyar Párt engedélyezése érdekében

Győzött az aktivitás követelése — Az iskolarendelet módosítása érdekében is el fognak járni

A volt Magyar Párt vezetőinek többsége a tegnapi napon Subotícán megbeszélésre jött össze. A megbeszélés eredményeként *Sántha György* dr., *Várady Imre* dr., *Graber László* dr., *Törley Bálint* és *Csetle János* dr. szerdán reggel Beogradba utaztak le, ahol *Deák Leó* dr. csatlakozni fog hozzájuk. A beogradi utazásnak az a célja, hogy a kormánynál a Magyar Párt feloszlásának visszavonása érdekében eljárjanak. A beogradi tartózkodást természetesen fel fogják használni arra is, hogy a magyarság legfőbb sérelmeire is orvoslást keressenek. Ezek között elsősorban természetesen a vegyelemzést elrendelő rendelet visszavonását fogják kérelmezni.

A legőszintébb örömmel adja hírül a *Bácsmegeyi Napló* az ország magyarságának ezt a bölcs és céltudatos elhatározást. Félő gonddal, remegő lélekkel kísérik utjukon a magyar argonautákat, akik a magyarság politikai szabadságának és a magyar iskolák megnyitására aranygyapjáért keltek utra. Kívánjuk, hogy siker koronázza fáradozásukat s a Magyar Párt működésének engedélyezésével s a vegyelemzés eltörlésével térjenek vissza. A magyarság lelke most ott áll őrt, a hol vezetői a magyarság érdekeiért, a magyarság jogainak megvédéséért s egyben az alkotmány rendelkezéseinek megvalósításáért küzdenek. A magyarságot nem érheti újabb csalódás, a kormány tagjai nem tagadhatják meg multuk küzdelmét s jelenük programját. Bizó hittel tekintünk a magyar vezetők missziójának sikere elé. Mint ismeretes, a magyarság

kebelén belül két álláspont állott egymással szemben a kormánnyal való tárgyalás kérdésében. Az egyik — a sajtóban is — azt vallotta, hogy a magyarság nem teheti ki magát a visszautasítás szövegének s a hatalom birókosaival csak akkor tárgyalhat, ha a hatalmon lévők keresik vele az érintkezést. Ezzel szemben a *Bácsmegeyi Napló* mióta ez a kérdés felvetődött, kezdeti fogva azon az állásponton volt, hogy a magyarság nem várhatja meg azt, amíg a kormányzat átvételének s az új rezsim berendezkedésének rendkívül terjedelmes és rendkívül sok időt igénylő munkájában sor kerül a magyarság sérelmeinek orvoslására is. A magyarság sérelmei senkinek sem olyan végtelenül nagy és olyan komoly ügye, mint magának a magyarságnak. Várni arra, míg sorra kerülnek a magyarság sérelmei, egyenlő a legmeddőbb passzivitással, az öngyilkosság politikájával. A magyarságnak — irtuk mindannyiszor — nem várni, de sürgetni, keresni, felidézni kell azokat az alkalmakat, melyek kivánásainak teljesítésére, sérelmeinek orvoslására vezethetnek.

Jóleső elégtétellel állapítjuk meg, hogy végeredményben az események mégis nekünk adtak igazat, akik aktivitást, cselekvést, fáradhatatlanságot s el nem lankadó kezdeményezést kértünk a magyarság vezetőitől. A magyarság vezetői most indultak a magyarság jogaiért. A magyarság bizalmát és szeretetét viszik magukkal. S ezzel a fölbecsülhetetlenül értékes erkölcsi segítséggel nem végződhetik kudarc-csal nemes vállalkozásuk.

Kölcsönös fuvardij-kedvezményről

tárgyalnak a jugoszláv-magyar vasuti tárgyalásokon

Perfektuálják az adriai egyezményt is

Budapestről jelenti: A jugoszláv és magyar vasutak kiküldöttei még tavasszal tárgyalásokat kezdtek a két ország közötti vasuti forgalom szabályozása és kölcsönös szállítási kedvezmények engedélyezése tárgyában. Ezek a tárgyalások júniusban félbeszakadtak, de nem minden eredmény nélkül. A jugoszláv delegáció ugyanis azt az ajánlatot tette a magyar vasutak képviselőinek, hogy a magyar ipar exportképességét elősegítő fuvardijkedvezményeket fognak engedélyezni a jugoszláv vonatokon a Magyarországból importált árucikkek részére; ennek ellenében azt kérik, hogy körülbelül tízenként jugoszláv exportcikk számára a magyar vasutak megfelelő tranzitú tarifakedvezményt nyújtsanak. Ezek a cikkek főképpen mezőgazdasági termények és nyersanyagok.

Mint hivatalosan jelenti, a félbeszakadt vasuti forgalmi tárgyalások szeptember 15-én újból megindulnak. Ezekre a tárgyalásokon fog napirendre kerülni a jugoszláv ajánlat, amelyet időközben a MÁV ismertetett a gazdasági érdekeltségekkel, amelyek előterjesztették azoknak az exportárúknak jegyzékét, amelyekre Jugoszláviától kedvezményes beviteli tarifát kér Magyarország az általa engedélyezett tranzitútarifák ellenében. A kölcsönös kedvezmény körülbelül 30 százalékos tesz ki. Amíg azonban Jugoszlávia a díjmérséklést százalékosan kívánja nyújtani, a MÁV a tranzitúfuvardíjlevelet aldosztályozással fogja Jugoszláviának biztosítani.

Ezen a tárgyaláson fogják befejezni az adriai tarifákra vonatkozó tárgyalásokat is. Az olasz vasutak már hozzájárultak a magyar-adriai vasuti fuvardijdíjlevelekhez, az átmeneti jugoszláv díjkedvezmény megállapítására azonban csak ezen a tárgyaláson fog sor kerülni.

Az „illojális és beteg ember“

A belügyminiszter éles nyilatkozata Pribicevicsről

Beogradból jelenti: Politikai körökben igen élénk feltűnést keltett *Petrovics* Nasztaz belügyminiszter nyilatkozata *Pribicevics* Szvetozárról. A nyilatkozat súlyos kijelentésekkel illeti *Pribicevics* személyét, mint olyan emberét, aki politikai ellenfeleivel való harcban mindenre képes és lelkiileg nem normális, majd így folytatja:

— *Pribicevics* nem békíti a testvéreket, hanem egymás ellen uszítja őket. Szerencsétlenebb és károsabb ember nem volt még a régi Szerbia politikai életében és nincs a mai új államban. Az ilyen ember ellen talpra kell állni mindazoknak, akik szeretik a hazát.

— Szerencsése a demokrata-pártnak, hogy *Pribicevics* kilépett és jaj a radikálisoknak, hogy őt magukhoz fűzték. A »Riecs« magatartása a horvát tartományi kormányzat likvidálásának megszüntetése ügyében illusztrálja *Pribicevics* eszevesztettségét. Erről a kérdéstről még bizonyosan a parlamentben is beszélni fogok, mert ez az illojális és beteg ember mindenképpen meg fogja pendíteni ezt a kérdést a parlamentben is.

CIRKUSZ

Mars-lakók a földön

A minap, amikor a Mars olyan közel szemtelenedett a földhöz, a Mars-lakók csakhamar észrevették, hogy a közelben új és érdekes terület vár felfedezésre. Nosza kapta magát két vállalkozó szellemű Mars-lakó névszerint Szvetovics Szvetozár és Schwarcz Jakab és egy elegáns siklórepüléssel leereszkedtek a földre. Történetesen éppen Szuboticanál szálltak le. A repülőgépet visszaküldték a Marsra, mondván a pilótának:

— János, most maga menjen haza. Holnap ilyenkor itt legyen.

— Lerázandó magukról az ut porát, holtelbe tértek, ahol két egymásbanyiló szobát foglaltak le.

— Micsoda primitív berendezkedés! — szölt az egyik, — még a rádió sincs a szobában.

A rendezetlen vallású Mars-lakó kétségbeesetten mondta:

— Hogy tudja itt meg az ember a kurzusokat?

Miután éhségüket lecsillapították, kimentek az uccára egy kicsit széjjel nézni.

— Feltűnő nekem — mondta Szvetozár, az egyik Mars-lakó, — hogy nem látok repülőgépet sehol. Vajon a technikának ezen vívmányát még nem ismerik a Földön?

Jakab, a másik lakó, csak nevetett: — Ez merő tévedés — mondta. — Sőt inkább én bizonyos vagyok benne, hogy ezek a földlakó emberek már a kultúra olyan magas fokán állanak, hogy láthatatlan repülőgépeken közlekednek.

Szvetozár a fejét csóválta, mire Schwarcz dühbe jött.

— Miért rázod a fejedet, amikor semmivel se tudod feltevésemnek az ellenkezőjét bizonyítani? Sőt inkább, a látszat is mellettem szól. Nézz körül, látsz-e valahol repülőgépet a légben? Ugye nem? Valószínű tehát, hogy nekem van igazam: a földbeli gép láthatatlan.

Mivel Szvetozár nem mondott ellent, kisértetve így folytatta:

— De még mindig nem értem, hogy mi pótolja a rádiót. A jelek szerint a rádió is láthatatlan. Avagy te láttál valahol gépezetet?

Szvetozár őszintén bevallotta:

— Nem.
— Engem csak az izgat — folytatta Schwarcz, hogy tudják-e itt a tőzsdé-kurzusokat. Várjál csak, itt jön egy jó megjelenésű benszülött, azt hiszem, hogy hitsorsos, ettől megkérdezem.

Odafordult a közeledőhöz.
— Pardon uram, mi itt idegenek vagyunk, nem ismerjük az itteni hírszolgálatot. Ön mint látom a tőzsdével is foglalkozik.

A benszülött nagyot sóhajtott.

— Sajnos!
— Uram, azt szeretném tudni, hogy tudja ön, hogy mi volt a mai pesti tőzsdén?

A benszülött még nagyobb sóhajtott.

— Bár ne tudnám! Mit mondjak önnek uram, még azt is tudom, hogy a holnapi tőzsdén mi lesz!

Schwarcz, a Mars-lakó nagyot csodálkozott:

— Azt is tudja?
— Nüná, nem tudom! Holnap is folytatódni fog ez az istenverte besz. Szolgáia!

Schwarcz diadalmasan nézett a társára.

— No látod! Ezek aztán emberek! Hol vagyunk mi ezektől? Ugy látszik olyan rádiójuk van, amivel a jövőbe lehet látni. Itt aztán tanulhatunk, barátom!

Leültek egy kávéházba és izgatottan figyelték a körülöttük lezajló diskurzust. Éppen egy magas, cingár fiatalember vitte a szót.

— Ez a kormány — mondta emelt

hangon — két hét múlva megbukik!

Schwarcz irigykedve mondta a társának:

— Látod? Olyan rádiója van, ami a két hét múlva történő eseményeket közli. Hol vagyunk mi ezektől!

Fizettek. Volt két feketéjük, a főpincér levont hét dinárt.

— Hogy egy fekete?
— Három dinár. Benne vagyok.

Schwarcz odasugta a társának:

— Egész különös számolási rendszerük van. Három meg három, náluk hét.

Végigsétáltak a korzón. Egy fiatalpár jött velük szembe. Hosszuhaju, szőke fiatalember és rövidhaju fekete nő. A két Mars-lakó utánuk lopózott.

— Hallgassuk, hogy mit beszélnek. Éppen a fiatalember vitte a szót.

Emelt hangon mondta a nőnek:

Radics István nem ellensége a föderalista monarchiának

A horvát parasztvezér újabb program-nyilatkozata

Budapestről jelentik: Egy budapesti lap munkatársa Zagrebben hosszabb beszélgetést folytatott Radics Istvánnal, aki tüzetes nyilatkozatot adott a jelenlegi politikai helyzetéről és a horvát köztársasági parasztpárt törekvéseiről. Radics többek közt a következőket mondotta:

— Az új kormányról reméljük, hogy legelsősorban megnyitja a kölcsönös megértés útját. Ezideig igen kevés volt a kölcsönös bizalom a horvátok és a szerbek között. Ezt a bizalmat nem lehet ráerőszakolni egyik félre sem. A kölcsönös bizalom útja akkor nyílik meg, ha a kormány nem alkalmaz olyan erőszakos eszközöket, mint ez a múltban történt.

— Véleményem szerint még rossz törvények is mindig többet érnek, mint az önkény. Most történik az első kísérlet arra, hogy a kormányzat törvényes utra lépjen. A volt osztrák-magyar monarchiában, a régi rezsim idején a törvénytelenesség kivétel volt, most azonban a törvénytelenesség szabály. Ezzel azonban nem akarom azt mondani, hogy mi a régi állapotokat kívánjuk vissza.

— A mi pártunk helyzete olyan, hogy nekünk nincs szükségünk a hivatalnokok korteskedésére. Vélünk vannak a földművesek, a munkások, a kisiparosok és az intelligenciának nagy többsége. Nem arról van itt szó, hogy párthíveink bizonyos állásokra emelkedjenek. Nekünk az az álláspontunk, hogy azok kerüljenek a közigazgatás élére, akikben ilyen állások betöltésére megvan a kellő képesség. Mi teret óhajtunk adni a szerbeknek is, mert azt akarjuk, hogy a rátermett embe-
reket a nekik megfelelő helyre állítsák. Ilyen értelemben számos javaslatot tettünk a kormánynak és a kormány ezeket most magáévá teszi. Közjogi tekintetben még nem javasoltunk semmit. Mi föderalisták vagyunk, parlamentet kérünk és önkormányzatot, az angol domíniumok mintájára. Ezt természetesen nem lehet közigazgatási uton megvalósítani.

A monarchia és köztársaság kérdése

Kijelentette Radics, hogy a kormányba azért nem lépett be a horvát köztársasági parasztpárt, mert ezzel közjogi álláspontjától kellett volna bizonyos fokig eltérni. Majd kifejtette a horvátországi tartományi hlytartóság visszaállításának közigazgatási szükségességét, arra a kérdésre pedig, hogy mi az álláspontja a báni méltóság visszaállítására nézve, a következőket mondotta:

— Mi nem akarjuk a régi történelmi állás, a báni méltóság vissza-

— Mancika legyen az enyém. Én lehozom magának a csillagokat az égről.

A két Mars-lakó leforrázva nézett egymásra. Schwarcz szomorúan mondta:

— Hol vagyunk mi ezektől? Le tudják hozni a csillagokat az égről, Cye-rünk haza!

A szállóban a számlát kérték. A főpincér sajnálkozva kérdezte:

— Nem töltik itt az urak az éjszákát?

— Nem.

— Igazán kár. Nyugodtan aludhattak volna. Pár nap óta nem igen tartanak razzliát a szállodákban...

A két Mars-lakó egymásra nézett. Meg se próbálták megfejteni ezt az újabb rejtélyt, hanem csendesen visszatértek a primitív Marsra.

Stella

a szerep nem méltó az új demokrá-tikus államokhoz.

— Később politikai egyesülést is óhajtunk Magyarországgal és Bulgáriával, mert olyan konföderációt akarunk, amely az első lépés a még később megalakítandó Európai Egyesült Államok felé.

A földműves internacionálé nem kommunista

A Radics-pártnak a moszkvai internacionáléhoz való viszonyáról Radics a következőképp nyilatkozott:

— A mi pártunk nem csatlakozott a moszkvai internacionáléhoz. Mi a földműves-internacionáléba léptünk. Ez teljesen önálló intézmény, mindenképpen független a kommunista internacionálétól. A földműves-internacionálé pártok felett álló szervezet, amelyben körülbelül 40 nemzet van képviselve. A csatlakozásnak három feltétele van és a feltételre jelentkező szervezetnek három programpontra kell magáévá tenni:

1. demokratikus földreform,
2. egyetértés a város és falu között, nevezetesen közeledés a földművesség és a munkásság között.
3. leghevesebb harc minden imperialista háború ellen.

A spanyolok

véres vereséget szenvedtek Marokkóban

— De Rivera cáfol —

Londonból jelentik: Tangerből jelentik a Daily News-nak, hogy Talata környékén az elötretolt spanyol hadállások a legnagyobb veszedelemben forognak és az ottlévő csapatok a főhadiszállástól engedelmet kértek, hogy visszavonulhassanak és a beépített ágyútegeket elpusztíthassák. A marokkói harc-térről Madridba érkezett jelentések súlyos vereségről számolnak be.

A Matin szerint a talatai spanyol állás parancsnoka képtelen továbbra is helytállani a Kiffiakok megerősített csapataival szemben és ezért felhatalmazást kért az állás kiürítésére és a hadianyagok elpusztítására.

De Rivera kijelentette, hogy Marokkó spanyol zónájában a katonai helyzet némileg javult. Újból megcáfolta azt a hírt, mintha a Viktória Királynő cirkálón súlyos tűzka-tasztrófa történt volna.

Vasuti összeütközés Novibecsén

Egy mozdonyvezető megsebesült, négy vagon összetört

Novibecséről jelentik: A novibecsei állomáson szerda hajnalban könnyen végzetessé válható vasuti szerencsétlenség történt. A 7062-es számú tehervonat két részben indították utnak Dragutinovó felé. Az első szerelvény már a novibecsei pályaudvaron vesztelt, amikor a második is megérkezett. A mozdonyvezető nem lassított a bejárat előtt és a tehervonat harminckilométeres sebességgel — hibás váltó-állítás következtében — beleszaladt az előtte álló első szerelvénybe. Az összeütközés oly nagy erővel történt, hogy az első mozdony felrobant és négy teherkocsi összetört. A sinek az összeütközés következtében az egész pályán felszakadtak és a kisiklott kocsik egymásba torlódtak. A karambol emberéletben szerencsére nem okozott kárt, csupán az egyik mozdonyvezető szenvedett könnyebb sérüléseket.

A teherforgalom most a novibecsei állomáson szünetel, a személyforgalmat átszállással bonyolítják le. A vizsgálat a szerencsétlenség ügyében megindult.

A kisantant ellen

A horvát köztársasági parasztpárt külpolitikájáról Radics a következőket mondotta:

— Mi vámszövetség hívei vagyunk különösen Magyarországgal és Ausztriával. Vámunió nélkül nem javulhat a gazdasági helyzet. Romániáról nem lehet szó a vámszövetségben, mert Románia szociális és gazdasági szempontból véve, véleményem szerint, nem állam. Románia csak börtön, fogház.

— A kisantant fellegóson szerint nem létezik és hibáztatom Magyarországot és Bulgária katonai ellenőrzésének tervét is. A kisantant csak másokat ellenőriz, de saját magát nem ellenőriz. A zsandárszerep a cári, abszolút Oroszországhoz illik. Azok Európa zsandárai voltak. Ez

HIREK

•••

— **A király Osijeken.** Osijekről jelentik: Az osijeki polgári lövészegyesület, mely Sándor király nevét viseli, e hó 8-án száznegyvenéves jubileumát ünnepli meg. Ez ünnepélyes alkalommal minden valószínűség szerint a király is megjelenik a lövészegyesület jubileumán. A lövészegyesület nagy előkészületeket tesz, hogy őfelségét impozáns fogadtatásban részesítse.

— **A trónörökös születésnapja.** Beogradból jelentik: A vallásügyi miniszter rendeletére szeptember 6-án az összes templomokban istentiszteletet tartanak a trónörökös születésnapja alkalmából.

— **Jugoszláv-osztrák tárgyalások az optálásokról.** Beogradból jelentik: Höfingert osztrák követ délelőtt felkereste Ribarzs Ottokárt, a külügyminiszter helyettesét, akivel az SHS. királyság és Ausztria között az optálók ügyében meginduló tárgyalásokról folytatott megbeszéléseket. Az optálók ügyében Beogradban és Bécsben egyidejűleg lesznek tárgyalások. A külügyminiszter helyettese és az osztrák követ megállapodtak abban, hogy a szakértő bizottságok pénteken tartják első ülésüket. A tárgyalások két egyezmény megkötésére irányulnak: az opciók kölcsönös elismeréséről és az optáltak átköltözési határidejének megállapításáról.

— **Nyilatkozatháboru.** Többrendbeli provokációra kénytelenek voltunk a helybeli *Primitiv Felesleges*-sel foglalkozni. A felmerült vitát, amelybe belesodrótunk, a következők megállapításával zárjuk le: A Magyar Párt tiszteletreméltó elnöke nyilván *szintén* nem olvassa a *Primitiv Felesleges*-t, mert különben a tényekkel és a lapból idézett szemelvényekkel szemben nem kelne védelmére ennek az újságnak. Dr. Sántha György ur elismeri, hogy mindazt, amit mi általa mondottakként írunk, valóban mondotta, neki csak a nyilatkozatával kapcsolatban tett megjegyzések ellen van kifogása. Tartozunk azonban annyival a Magyar Párt-nak és a párt érdemes és kitűnő elnökének, hogy kétségbevonjuk, hogy ő olyan hangon és olyan értelemben nyilatkozott, mint aminő nyilatkozattal a *Primitiv Felesleges* ma kompromittálni akarja.

— **A kormány visszaköveteli a volt osztrák-magyar tiszték házassági kaucióját.** Beogradból jelentik: A külügyminiszterium átiratot intézett a hadügyminiszteriumhoz, amelyben felszólítja, hogy állítsa össze azoknak a tiszteknek a jegyzékét, akik azelőtt az osztrák-magyar hadseregben szolgáltak és házassági kauciót helyeztek letétbe valamelyik osztrák vagy magyar állami pénztárnál. A külügyminiszterium ugyan is ezeket a kauciókat most vissza akarja szerezni.

— **Mozgalom Baranyának Verőceme-gyéhez való csatolásáért.** Az oszjeki kereskedők és iparosok egyesülete mozgalmat indított, hogy Baranyát Verőce vármegyéhez csatolják. Ennek érdekében felirattal fordulnak a kormányhoz, a kérelmet fontos ipari és kereskedelmi érdekekkel okolva meg.

— **Uj esperantó tanfolyam nyílik Subotcán.** A subotcai esperantóklub szeptember 15-től új esperantó kurzust rendez a polgári iskolában. Beiratkozni szeptember 11-én délután 6-9-ig lehet a polgári iskola földszint 3. alatti termében. A tizenkét hétig tartó tanfolyam beiratási díja 40 dinár. Rendőrségi tisztviselőknak és vakoknak a beiratkozás újtalan.

Eredményeseknek ígérkeznek a genfi tárgyalások

Megállapodás készül a leszerelés és a döntőbírótság kérdésében

Párisból jelentik: A Quotidien kiadott tudósítója jelenti Genfből, hogy miután Anglia, a skandináv államok és Németország visszautasították a garanciapaktum népszövetségi tervezetét és tekintettel arra, hogy jelentékeny országok még nem tagjai a Népszövetségnek, a mostani ülészakon a Népszövetség igyekezni fog a leszerelés, a biztonság és a döntőbírótság kérdéseiben elvi megállapodásokra jutni és az illetékes bizottságok új tervet fognak kidolgozni a nemzetközi béke biztosítására, amelyhez azután a Népszövetség igyekezni fog megnyerni az Egyesült Államok támogatását és párhuzamosan ezzel a törekvéssel egyengetni fogja az utját, hogy *Németország és esetleg Oroszország is csatlakozzék a Népszövetséghez.*

A Népszövetségben képviselt államok delegációinak többsége a Quotidien tudósítója szerint két elvben egy véleményen van, nevezetesen abban, hogy *a Népszövetséget teljesen ki kell építeni s a kötelékből egyetlen államnak sem szabad hiányoznia* és hogy a Népszövetség legfontosabb feladata *az egész világ militarisztikus jellegének megszüntetése.*

Németország katonai ellenőrzése

A *Matin* genfi tudósítója teljes fentartással a következő hirt jelenti: Lord Parmoor javasolni fogja, hogy *Németország katonai ellenőrzésének új rendszere ugyanaz legyen, mint amelyet a többi volt ellenséges országban érvényesítenek.*

Macdonald terve

A *Daily Telegraph* diplomáciai munkatársa szerint bár titokban tartják, hogy Macdonaldnak milyen határozott tervei vannak a genfi tárgyalásokra vonatkozóan, ahol csütörtökön a kölcsönös biztosítás és a leszerelés kérdésében beszédet tart, annyit mégis meg lehet állapítani, hogy *a miniszterelnök feltogása*

— **A prágai mintavásárra meghívták a jugoszláv gyáripárosokat.** Noviszadról jelentik: A csehszlovák gyáripárosok szövetsége meghívta a jugoszláv gyáripárosok szövetségét a prágai mintavásárra. A vajdasági gyáripárosok szövetség felhívja a vajdasági gyárosokat, hogy jelentsék be, részt akarnak-e venni a prágai mintavásárra tervezett kiránduláson. A mintavásár látogatói az SHS. királyság területén 50 százalékos, Csehszlovákiában pedig 33 százalékos vasuti kedvezményben részesülnek.

— **A szentl vasuti átjárók.** Szentáról jelentik: A szentl vasutállomástól a Tisza-hídig terjedő vasutvonalon épített két átjáró közül, az egyik nincsen kikövezve és így az ősz beálltával ezen az átjárón keresztül lehetetlen a közlekedés, mert úgy a gyalogosok, mint a kocsik elakadnak a feneketlen sárban. Különösen sérelmes ez azoknak a gazdáknak, akik a városi réteg bérelnek földet, mert a rétekre ezen az átjárón át lehet eljutni.

— **Beiratási mizériák Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A beiratási mizériák Noviszadon állandóan tartanak. A gimnázium német tanogatóra az iskolagazgatóság egy miniszteri rendeletre való hivatkozással megtagadta a német nyelvű evangélikus és református tanulók felvételét. A miniszteri rendelet értelmében ezek a tanulók csak a verbászi gimnáziumba irathatók be. Az érdekelt szülők anémet képviselői klubhoz fordultak, járjon közbe a közoktatásiügyi miniszternél a rendelet megváltoztatása céljából.

szerint a fegyverkezés csökkentését a sikerre való sokkal több kildatással lehetne megtárgyalni olyan konferencián, amely a nemzetek szövetségén kívül esik, mert akkor Amerika sem tartózkodnék a részvételtől.

A szerdai ülés

Genfből jelentik: A Népszövetség szerdai ülésén megkezdtek a Népszövetségi Tanács jelentése fölötti vitát, amelynek során *Murray angol delegátus a kisebbségek védelméről tartott beszédét.* Murray beszédében kifejtte, hogy *az újonnan alakult államokban a kisebbségek védelme rendkívül nehéz,* a mostani hosszadalmas eljárás miatt, amely szerint be kell várni, amíg valamelyik állam megszegi a kisebbségi szerződést és csak azután lehet a vétkeket beidézni. Ezzel szemben azt kívánja, hogy azok az államok, amelyeknek a kisebbségi ügyekben nehézségeik vannak, kériék ki előzetesen a Népszövetségi Tanács véleményét.

Frithjof Nansen a döntőbírótság eszméjéről beszél. Szükségesnek tartja, hogy a döntőbírótsági eljárást tegyék kötelezővé a nemzetközi viták ügyében.

A délutáni ülésen *Protone* finn delegátus kifejezte bizalmát a Népszövetség iránt és kijelentette, hogy kormánya reméli, hogy Kelet-Karélia kérdését az egyezmények szellemében fogják rendezni.

Macdonald csütörtökön szólal föl

Genfből jelentik: A Népszövetség csütörtöki és pénteki vitáira a bizton-sági és garanciális szerződéseket fogja felölelni. Macdonald csütörtök délelőtt tizenegy órakor teszi meg előterjesztését. Az angol delegációhoz közelálló körökből úgy hírlik, hogy az angol miniszterelnök a biztonság és garanciák kérdésében a döntőbírótsági fogja rendszerét felépíteni. Herriot előreláthatólag csak pénteken szólal fel.

— **A sentai római katolikus hitközség közgyűlése.** Sentáról jelentik: A római katolikus hitközség szerdán közgyűlést tartott, amelyen az alsóvárosi templom és a plébánia javítására 80.000 dinárt szavaztak meg. A javítási munkálatokat rövidesen megkezdik.

— **A dr. Singer Bernát-Szeretetház becskerei bizottsága ülése.** Becskerekről jelentik: Szerdán délután ülést tartott a dr. Singer Bernát-Szeretetház becskerei bizottsága. Az ülésen *Pollák Lajos*, a dr. Singer Bernát-Szeretetház ügyvezető elnöke hosszabb előadásban ismertette a Szeretetház eddigi működését. A bizottság tetszéssel fogadta *Pollák Lajos* előadását és egyhangulag megszavazta az évi segélyt.

— **A Duna áldozata.** Apatinból jelentik: Kedden délelőtt Apatinban *Kleiber József* hét éves fia fürdés közben a Dunába fulladt. A holttestet még eddig nem sikerült megtalálni.

— **Elfogott lőköttők.** Apatinból jelentik: Az apatini rendőrség veszedelmes cigánytolvaikat fogott el *Sárközi Márton* és felesége személyében. A két cigány Bácska ntajdnem valamennyi községébe ellátogatott és lovakat kötött el. A nyomozás befejezése után átadják őket az ügyészségnek.

— **Állat az emberben.** Bácsszentivánról jelentik: A csendőrség kedden letartóztatta *Ebach Ferenc* harmincöt éves bácsszentiváni lakost, aki ellen följelentés érkezett, hogy egy tizenegy éves kislány ellen merényletet követett el. A letartóztatott embert átadták az ügyészségnek.

— **A német birodalom gazdasági egységének helyreállítása.** Düsseldorfból jelentik: *Degoutte* tábornok a német birodalom gazdasági egységének gyors helyreállítása érdekében teljesen felszabadította a Ruhr-vidéket az autóforgalmat. A tábornok egyszerűsített helyreállította a szabad áruforgalmat a megszállott és meg nem szállott német területek között.

— **Lótenyésztés és agrárreform.** Mint Beogradból jelentik, az ottani lóversenyen *Lebach Gyula* »Gyöngyharmat« nevű kétéves angol telivér saját nevelésű kancája tízes mezőnyben győztes lett a külföldről importált csikókkal szemben. *Lebach Gyula* nagy gondot és költséget fordít a lótenyésztésre, úgy, hogy az ő lovai a legutóbbi években az ország minden lóversenyén győzelmet arattak. Az a gazdaság azonban, amely a lótenyésztésnek ezt az intenzív módját lehetővé teszi, szinte napról-napra fogy az agrárreform jóvoltából, amely vesz és ad anélkül, hogy az egyes birtokokhoz fűződő speciális érdekekre tekintettel volna. Talán nem volna fölösleges az agrárreform revízióját abból a szempontból is végrehajtani, hogy a földosztás ne fosszon meg az eredményes munkálkodás feltételeitől olyan birtokosokat, akik a földjük által nyújtott lehetőségeket az ország nemzetgazdasági életének javára használják fel.

— **Halálra gázolta a vonat.** Apatinból jelentik: Szombaton délután a beljei uradalom vonatja elgázolta *Gruits László* 19 éves baranyai diákot, aki behalt sérüléseibe. *Gruits*, aki Oszjeken járt iskolába, szabadságidejét töltötte otthon Baranyában.

— **Felrobbant gőzmozdony-kazán.** Vinkovcáról jelentik: A közeli Privlak vasuti állomáson súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt. A brcskai vonat mozdonyát a fűtő szénrel akarta megakadni. Alig dobta azonban az első lapát szenet a tüzre, hatalmas robbanás hangzott, mely a tüzet a kazán nyitott ajtaján nagy erővel lökte ki. A fűtő életveszélyes sebeket szenvedett, úgy, hogy be kellett szállítani a kórházba. A mozdonyvezető szintén súlyosan megsebesült.

— **Rabbiiktatás Kikindán.** Kikindáról jelentik: Kedden iktatták be hivatalába a kikindai hitközség újonnan megválasztott főrabbiját, dr. *Steiner Vilmost*. A főrabbi beiktatása ünnepélyes keretek között folyt le. Délután három órakor diszközgyűlés volt a városházán. Dr. *Wolff Lajos* szerb nyelvű beszéddel üdvözölte a jelen volt dr. *Alkalay Izsák* grandrabbit *Utána Frauhl Jakab* német beszéde következett, majd *Guttmann Miksa* felolvasta a királyhoz intézett hódoló sürgöny szövegét. A templomi beiktatás *Wolkenfeldné* művészi szólóénekével kezdődött. A beiktatási aktust dr. *Alkalay Izsák* végezte, majd dr. *Schweiger* sentai és dr. *Wiedemann Mór* becskerei rabbi tartottak beszédet. Végül dr. *Steiner Vilmos* főrabbi mondotta el székfoglaló beszédét. Este ötszáz terítékes bankett volt. Az ünnepségen a város egész intelligenciája és az összes felekezetek papjai is résztvettek.

— **Kilenc külföldi kémét fogtak Prágában.** Prágából jelentik: A rendőrség régebb idő óta szemmel tartott több idegent, akik között néhány orosz is volt, mert gyanakodott rájuk, hogy kémkednek. Mikor már elegendő bizonyíték gyűlt össze, valamennyiüket letartóztatták és az oroszokról kétségtelenül kimutatták, hogy noha úgy tettek, mintha nem ismernék egymást, a legszorosabb összeköttetésben állottak. A kémek között van egy orosz nő, a neve *Damara-Tomsa Anna*, aki együtt dolgozott egy *Somoljov-Horovic* nevű bolsevista ügynökkel. *Somoljov*nál a házkutatás alkalmával olyan gyémánt ékszereket találtak, amelyek a cári kincstárból származnak.

— **Halálozás.** Szerdán délután félhatkor Somborban hirtelen elhunyt Weidinger Lajos sombori nagykereskedő. Weidinger üzletében dolgozott, amikor hirtelen összeesett és mire orvos érkezett, az már csak a beállott halált állapíthatta meg. Weidinger Lajost általánosan ismerték és becsülték nemcsak Somborban, hanem az egész Vajdaság kereskedői világában és hirtelen halála mindenütt nagy részvétet keltett. A negyvennyolc éves Weidinger felesége és két gyermeke gyászolja. Temetése pénteken délután lesz.

— **A szerelem bolondja.** Bezdánból jelentik: Murath Katica német nevelőnőbe, aki Loschitz Jenő bezdáni földbirtokosnál volt alkalmazva, beleszeretett egy orvos. A lány viszonzta az orvos szerelmét. Később az orvos eljegyezte magát egy másik nővel. A nevelőnő ezt annyira a szívére vette, hogy elméje elborult. A szerencsétlen lányt be szállították a szuboticei közkórház elmeosztályára.

— **Öngyilkos magyar ezredes.** Budapestről jelentik: Budapesten szerdán reggel a lakásán szolgálati fegyverével agyonlőtte magát Czeke Aladár ezredes. Megállapították, hogy az ezredes pillanatnyi elmezavarásban követte el tettét.

— **Károly István főherceg visszakapja birtokait.** Varsóból jelentik: A lengyel köztársaság elnöke elrendelte, hogy a Zajbus mellett lefoglalt hasburgi uradalmat régi tulajdonosának, Károly István főhercegnek adják vissza. Károly István főherceg 52.321 hektár szántóföldet és 10.500 hektár erdőt a krakkói tudományos akadémiának ajándékozott.

— **Cigányfalu a Bácskában.** Apatinból jelentik: Apatin község előjárósága elhatározta, hogy a község bennszülött cigányainak földet ad. A határozat szerint kilencven cigány családnak fejéknél hetvenöt négyszögöl területet bocsájt a község rendelkezésére saját földjeiből és gondoskodik arról is, hogy ezen a hetvenöt négyszögölon rendes lakóházak épüljenek a cigánycsaládok számára.

— **Kocsmai bicskázás.** Szerdán délután a Vilsonova-uccai Zöldfa kocsmában együtt boroztak Nagy Mihály szuboticei henteslegény és Rideg Kázmér szuboticei legény. Borozás közben összeszólkoltak, mire Rideg zsebkésével ballabán súlyosan megszurta Nagyot, akit a mentők kórházba szállítottak, Rideget a rendőrség letartóztatta.

— **Kártyaparti — emberhalállal.** Osijekről jelentik: Greise Jakab, a Schicht-féle szappangyár asztalos, az egyik alsóvárosi vendéglőben Ogrizovics Radivoj, városi fogalmazó és még néhány barátja társaságában kártyázott. Játék közben nézeteltérés merült fel a játékosok között és a vita annyira elfajult, hogy Greise kést rántott elő és avval Ogrizovicsra támadt, ki egy szódásüveggel védekezett és azzal többször fejbevágtta Greiset. Greise a fején súlyosan megsebesült és a vérvesztés folytán pár lépés után az uccán eszméletlenül esett össze. Azonnal a kórházba szállították, ahol seibe belehalt. Ogrizovicsot a rendőrség letartóztatta.

— **Kiesett a vonatból.** Gibicz Kázmér szuboticei iparos szerdán Csókáról haza utazott. A pályaudvaron véletlenül kiesett a még mozgásban levő vonatból és súlyos zúzódásokat szenvedett. A mentők beszállították a közkórházba.

Dr. Wolf Gyula ezton értesíti pácienseit, hogy haza érkezett.

— **Letartóztattak két bécsi bankigazgatót.** Bécsből jelentik: A gazdasági rendőrség az ügyesség utasítására letartóztatta a »Heimat« népbank igazgatóit: Stöckl Rudolfot és Wolfig Ferencet. A »Heimat«-bank röviddel ezelőtt fizetési zavarba került s kérte maga ellen a kiegészítési eljárást.

— **Coolidge elnök alteregója.** Amerikai lapok mulatságos dolgokat tudnak Robert W. Meynert jómódu kereskedőről, akit már sokszor összetévesztettek Coolidge elnökkel. Egyszer megtörtént vele, hogy mint más sok ezer amerikai polgár, ő is elment Washingtonban a Fehér Házba, hogy kezet szorítson az elnökkel és a folyosón még a hivatali személyzet is őt nézte az elnöknek, mindenki tisztelettel meghajolt előtte. Coolidge el volt képedve a nagy hasonlóságtól s azt kérdezte, nem volna-e hajlandó helyette naponként vagy háromszor amerikai polgárral kezet szorítani, mert ránezve ez az alkotmányos kötelesség nemcsak fárasztó, hanem idejének nagyrészét is elrabolja a komoly munkától. A bostoni kereskedő nem fogadta el az ajánlatot.

— **Eljegyzés.** Oláh Buba (Alibunár) és Tihanyi Imre (Novisad), a Lichtschein és Társa cég főkönyvelője, aug. 31-én tartották eljegyzésüket Alibunáron. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A német vasutak leszállították a teherdíjszabást.** Berlinből jelentik, hogy a német állami vasutak szerdától kezdve a vasúti teherdíjszabást 15 százalékkal leszállították.

— **Dolovai nábob leánya.** Ezt a gyönyörű színművet játssza a Müpartolók Köre 7-én este a városi színházban. A darab sikerét biztosítja, hogy a főbb szerepeket a legjobb műkedvelők játsszák benne. Piets Ferencné, Bujdosóné, Deuts Janka, Bihari Etuska. Tárián szerepében Garai Béla, a debreceni színház volt hősszerelmese fog bemutatkozni. Továbbá Szabó Marci, Balázs István, Bujdosó fognak jelentékenyebb szerepeket játszani. Hétfőn, 8-án délután, gyermek- és népelőadás lesz, szinre kerül: »Hétszer szép« mesejáték, továbbá szebbnél-szebb táncok és kabarészmok. Mindkét előadásra jegyek előre kaphatók.

— **Építők figyelmébe!** Zvekán és Madarász épület- és butorasztalosok (Duliceva ulica 77) a legjutányosabban készítenek terv szerint úgy épület- mint portál munkákat. Szives pártfogást kér Zvekán és madarász.

— **Az amerikai repülők útja.** Newyorkból jelentik: Az amerikai világrepülők elhagyták a Labrador félszigeten levő Indián Harbourt és Cartwright Harbour felé vették útjukat, ahol az időjárással szemben jobb védelmet remélnek.

— **Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Aleksandra ulica 4. szám alatt, félmeletem, modern szépségápolás, arc- bõrhámlasztás, alkalmasan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő- és szeplőkénőcsök stb. Vidékre megrendeléseket postán utánvétellel küldök.**

— **Dugulás, aranyeres bántalmak és derékfájás ellen a természetdta »Ferenc József« keserűviz biztos segítséget nyújt.**

VASHORDÓK spiritusz és benzin részére, bevált kivitelben, minden nagyságban kaphatók **MELKUSZ KÁROLY NOVISAD,** a selyemgyárral szemben. 6284

ROSSIJA-FONCIÈRE biztosító- és viszontbiztosító társaság

Tűz-, élet-, betörés-, transport-biztosítás

Niökigazgatóság: **Subotica, Aleksandrova ulica 4.** (Rossija-Foncière palota) 6635

SPORT

Vasárnap kezdődik meg a bajnoki szezon. Vasárnap játsszák le a jövő évi bajnokság első mérkőzéseit. Az első napra négy mérkőzést sorsoltak ki, a melyek közül kettő döntő jelentőségű. A ZsAK pályán mérkőzik a Sand a Bácska csapatával. A mérkőzés izgalmasnak ígérkezik és habár a Bácska a favorit csapat, meglepetésre is lehet számítani. A másik érdekes mérkőzés Szomborban játszódik le a két szombori rivális csapat között. A mérkőzés kimenetelére nézve nem lehet kombinálni sem, miután sem az egyik, sem a másik csapat összeállítása még nem végleges. A szuboticei Sport Kulára megy első bajnoki meccsét lejátszani. A mérkőzést előreláthatólag a szuboticei csapat nyeri meg. Az SMTC pályán kerül össze az SMTC és a ZsAK csapata. Egyforma erők küzdelme lesz a mérkőzés, amelyből a szerencsésebb csapat kerül ki győztesként.

A) válogatott—B) válogatott 6:1 (4:1). Horváczi Fábán alszövetségi kapitány szerdán tréningmérkőzésre hívta össze az alszövetség válogatott csapatát, hogy a beogradiakkal játszott mérkőzésen tapasztalt hibákat a lehetőség szerint korrigálja. Az alszövetségi csapatnak ugyanis különösen a halvesora volt feltűnően gyenge. Held nem volt formában, Budánovics pedig teljesen szürke játékot produkált. A csatársorban nagyobb hibák nem voltak, csupán az az eshetőség állt elő, hogy a balösszekötő posztjára jobb embert is lehet állítani. Az újabb tervek szerint a válogatott csapat csatársorában és halvesorában is nagyobb változások várhatók. Az alszövetségi kapitány kísérletképpen meghívta a tréningmérkőzésre Csillagot, Spitzert, Pfeiffert, akiknek a szerepeltetése folytán a válogatott csapat a következőképpen állana fel: Virág—Kuluncsics (Gubics), Beleszlin—Ördög, Pfeiffer (Spitzer), Vukov—Slezák, Schaller, Kovács, Csillag, Polyakovics. A triálmérkőzésre azonban Polyakovics, Csillag, Spitzer, Gubics és Ördög nem jelentek meg és így egy szükségjátékosokból felállított csapatban Pfeiffert próbálták ki. Pfeiffer tehetséges, jó technikával rendelkező halfjátékos, a mérkőzésen azonban már az első percekben kiderült, hogy erős futballjátékos ellenféllel szemben nem boldogul. A csatársor támogatásában kitűnően bevált észszerű labdarugásaival, de a védelemben már keveset ért Schaller, aki ezuttal rendes posztján szerepelt, sokkal többet mutatott, mint a multikori válogatott meccsen. A mezonben kissé lassú, a kapu előtt azonban rendkívül veszélyes. Slezák kitűnően érvényesül mellette. Maga a mérkőzés különben nem volt komoly, ami főleg a játékosok hiányának volt tulajdonítható. A csonka válogatott azonban így is jól funkcionált és a csatársorának gólképességét bizonyítja az a négy gól, amely már az első félidőben esett. Az első félidőben, amikor Pfeiffer még az erősebb csapatban játszott, eredményesen támogatta a csatársort. A második félidőben, amikor a gyengébb csapatba tettek, nagyon keveset mutatott. Az alszövetségi kapitány a jövő héten ismét triálmérkőzést fog tartani és akkor, ha Spitzer is megjelenik, remélhetőleg sikerül megoldani a centerhalf kérdését.

A szuboticei pincércsapat bemutatkozó mérkőzése. Az ujonnan alakult pincér egyesület szombaton délután tartja bemutatkozó mérkőzését a Bácska-pályán. A pincéreknek a Ferrus csapata lesz az ellenfele. A győztes csapatnak Róna Árpád tizenegy ezüst érmet ajánlott fel.

Paddock filmen. Newyorkból jelentik: Douglas Fairbanks los-angelosi filmvállalata közhírré tette, hogy Paddock los-angelosi gyárában igen jelentős szerepet vállalt, a sportfilmek körül. A szűkzavru jelentős a szigorú amerikai amatőrszabályok értelmében, Paddock versenykarrierjének végét jelenti.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1924. szeptember 3.

Zürich 6.90.
Berlin deviza 54.7—54.9 milliárd márka, valuta 54.6—54.8 milliárd márka.
Bécs deviza 923—927, valuta 920—926.
Prága deviza 44.125—44.625, valuta 43.85—44.35.
Budapest (hivatalos árfolyam) deviza 1004—1012, valuta 987—1007.

Zürich, szeptember 3. Zárlat: Beograd 6.90, Newyork 5.315, London 23.8350, Páris 28.72, Milanó 23.5250, Prága 15.9250, Budapest 0.0069, Bécs 0.007485.

Beograd, szeptember 3. Zárlat: Páris 4.14—4.15, London 343—344, Milanó 3.38—3.40, Genf 14.43—14.45, Newyork 76.20—76.50, Prága 2.29—2.30, Budapest 0.1025, Bécs 0.1077—0.1080, Bukarest 38.50.

Noviszadi terménytőzsde, szeptember 3. Az irányzat lanyha, a forgalom mérsékelte. Elkelt 2400 mm. buza, 1500 mm. tengeri, 300 mm. liszt. Irányárak: Buza 355—360 dinár. Árpa 355—360 dinár. Zab 265—270 dinár. Tengeri 285—290 dinár. Bab 425—430 dinár. Liszt 0-ás 580—620 dinár, 2-es 535—540 dinár, 5-ös 484—490 dinár, 6-es 430—440 dinár, 7-es 380—390 dinár. Korpa 185—200 dinár.

Budapest, szeptember 3. Árutőzsde: A terménytőzsdén tovább hanyatlik a buza ára. Nyitáskor 400.000—405.000 koronáért kínálnak jászvári, tiszavidéki és hajdusági búzát, a malmok 395.000 koronás árat ajánlanak. A tőzsdeidő elején elkelt nagyobb tétel jászvári buza 397.500 koronás árban budapesti paritásában.

Rozsban gyenge üzlet van, főként budapesti paritásában nehéz elhelyezni a rozst. 315.000 koronával ajánlják budapesti paritásában.

Bő kínálat van árpából. 420.000—425.000 koronával ajánlják a jobbminőségű takarmányárpat, törökszentmiklósi állomáson 420.000 koronával kötöttek nagyobb tétel árpat.

Uj zabból bő kínálat van, jóminőségű idej zabot budapesti paritásában 340—345.000 koronával, vidéki piacokon 300—310.000 koronával lehet elhelyezni.

A tengeri valamivel gyengébb. Bácskai állomásról 340.000 koronával kínálják a morzsolt tengerit, tolnai és baranyamegyei állomásokon valamivel többet 350—355.000 koronát fizetnek morzsolt tengeriért.

Chikagói gabonátőzsde, szeptember 3. Buza szeptemberre 122, Buza decemberre 198, Buza májusra 134, Tengeri szeptemberre 117, Tengeri decemberre 113, Tengeri májusra 113, Zab szeptemberre 47, Zab decemberre 51, Rozs szeptemberre 92, Rozs decemberre 98.

Newyorki gabonátőzsde, szeptember 3. Buza őszi vörös 138, Buza őszi kemény 138, Tengeri 132, Liszt sp. w. cl. 625. Az irányzat tartott.

Budapesti értéktőzsde, szeptember 3. Kis forgalom, tartott árfolyamok. **Tőzsdézárlat** (ezer koronákban): **Bankok:** Angol-magy. 46, Bosny. agrár 54, Földhitelb. 259, Magyar Hitel 548, Osztrák Hitel 188, Keresk. bank 1185, **Takarékpénztárak:** Belvárosi 28, Pesti hazai 3495. **Biztosítók:** I. Magy. Bizt. 8000, **Malmok:** Back-malom 55, I. bpesti gm. 129, **Bányák és téglagyárak:** Beocsini 925, Drasche 180, Ált. közsébn. 2925. **Nyomdák:** Athenaeum 108, Franklin 75. **Vasművek és gépgyárak:** Gazd. gép. 140, Fegyver 1200, Ganz Dan. 2730, Ganz vill. 1300, Kistarcsai 39.5, Ált. gépgy. 25, Magyar acél 210. **Különléte vállalatok:** Ált. gázizzó 11, Délicukor 500, Izzó 665, Horvát cdkor 937. **Faipari vállalatok:** Mercuria 2.4, Guttmann 1050, Ofa 520, Szilváronia 83, Nasic 2138. **Közlekedési vállalatok:** Adria 1080, Közúti 53, Délvasut 54, Mftr 235.

Iskolakönyvek és tanszerek az összes iskolákban használatosak; rajztömbök, vonalzők, füzetek és festékkészletek, körzők stb. előírás szerint kaphatók.

Zeneművek
fővárosi nivóju szaküzlete
Mindennyelvű szép-irodalmi és szakművek dus raktára

Papir és írószert nagykereskedés
Gyári raktár!
Olcsó beszerzési forrás!
Viszonteladónak nagy kedvezmény!

VIG ZSIGMOND SÁNDOR

Kérdésekre szívesen részletes felvilágosítással szolgál!

SUBOTICA
TELEFON 57.

Vidéki megrendeléseket a rendelés beérkezésekor intéz el!

6656

NYILTTÉR.

Kereskedők és ügyvédek figyelmébe!

Van szerencsénk közölni a kereskedő és ügyvéd urakkal, hogy irodánk bármely beográdi vagy vidéki lapba felvesz és elhelyez hirdetésüket. Különösen ajánljuk, hogy a „Službene Novine“ részére szánt hirdetményeket szíveskedjenek irodánkunk beküldeni, minthogy a közvetlenül a Službene Novine részére küldött hirdetések igen gyakran csak hónapok után közöltnének. A nekünk beküldött hirdetéseket a legrövidebb idő alatt megjelentetjük. Irodánk elve a szoliditás és pontosság.

Reklam-Biro Igazgatósága
Beograd, Knez Mihajlova 11.

6248

TÁVIRAT.

Az őszi divatlapok megérkeztek. A készlet 1-2 napon belül elfogy.

VIG ZSIG. SÁNDOR
könyvkereskedés
Subotica, Főter

6635

Telefon 57.

Kemény D. Dezső ecetgyára

I. Vojnoviceva ul. 5. (Pestköz) telefon 643., értesíti a közönséget, hogy **vizesugorka** eladását már megkezdte. Az üzletben csak a **Kemény-féle** ecetgyárban készült esencet vásároljunk. 6389

A Vajdaság legforgalmasabb városában a főutcán, a város központjában, egy jól menő

parfumeria

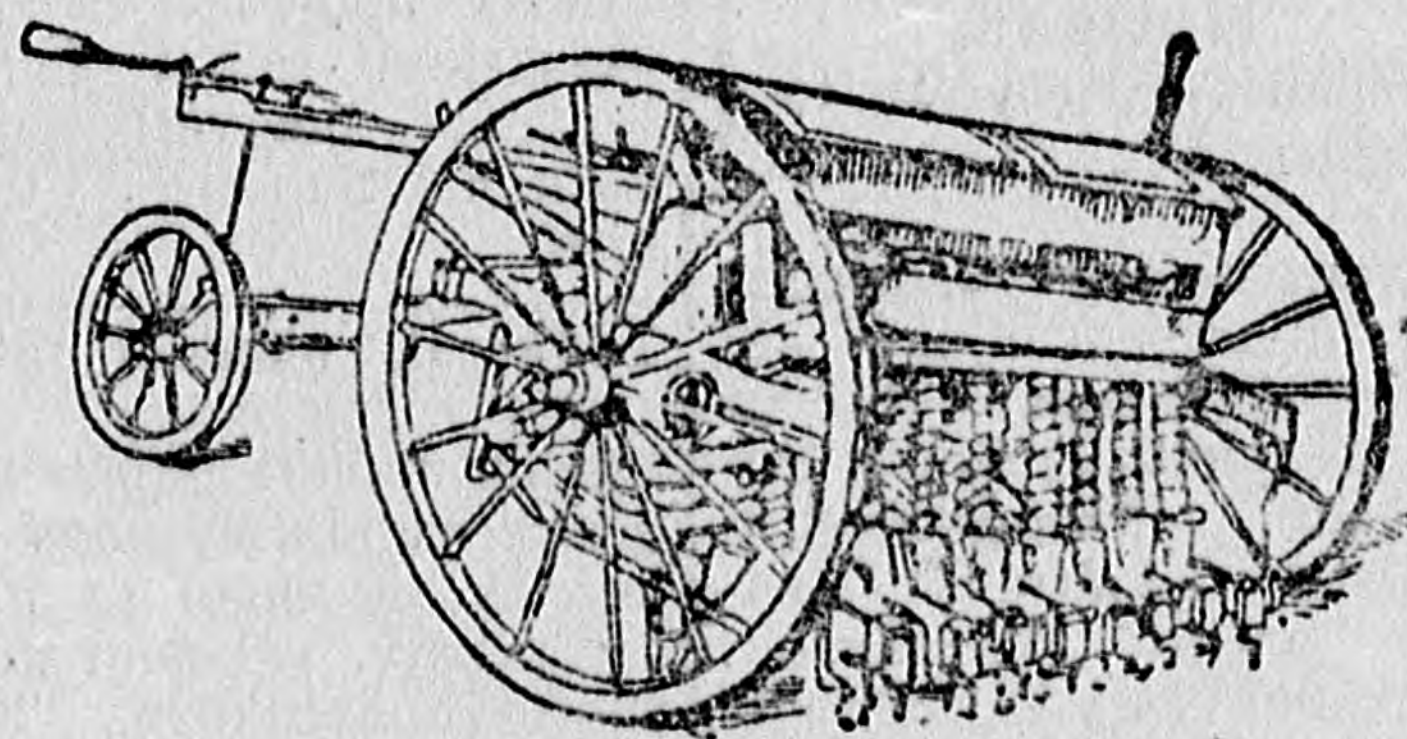
más üzlet miatt **eladó**. Fiatal drogeristáknak, akik önállósítani akarják magukat, nagyon alkalmas. Csakis komoly reflektánsok érdeklődjenek. — Leveleket a kiadchivatal „Parfumeria“ jelige alatt továbbít. 6562

ALKALMI VÉTEL!

Folyó év szeptember 7-én **Slovacski Aleksandrovac** községben (Alibunar mellett) önkéntes árverésen eladatik 28 hold eisördendő szántó, egy hold beltetek, lakóházzal és ártézi kuttal. — Közelebbi felvilágosítással szolgál **Gyurkovich Ödön, Slovački Aleksandrovac**.

6547

VILÁGHIRŰ PRATZNER-VETŐGÉPEK
MŰTRÁGYASZORÓK,
RÉPAVETŐGÉPEK
ÁLLANDÓAN RAKTÁRON

Olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek!
ZENTAI JÁNOS és FIA
SUBOTICA, VOJVODINAI VEZÉRKÉPVISELŐK
VIZSONTELADÓKNAK NAGY ENGEDMÉNY!

VILÁGHIRŰ OLASZ

Pirelli Cord

AUTO-GUMMIK

ÁLLANDÓ LERAKATA
BORY BÉLA gépműhelye
SUBOTICA I. Štosova ul. 7.

6331

Vojvodinai kereskedők figyelmébe!

Mindennemű adóügyet a beográdi pénzügyminiszteriumban, adófizetési halasztást sikeresen elintézek, képviseletet vállalok a beográdi közigazgatási bíróságnál.

6633

Živorad Nikić ügyvéd Beograd, Zeleni venac 2.

MINDENKIHEZ!

KÖTÖTTÁRU

készítményeim általánosan elismertek és a legjobbak.

Óriási választék!

Bámulatos olcsó árak!

HARISNYA, KEZTYŰ GYÁRIÁRON

BECK JENŐ kötött- és szövöttáru készítő.

Üzem: Pašičeva ul. 10.

specians szaküzlet: Pašičeva ul. 8. Gőzfürdő mellett.

"VASKO"

Kereskedelmi és bizományi Iroda
Városi bérpalota **Subotica** Városi bérpalota

Közvetít, vesz és elad bel- és külföldi ingó és ingatlan vagyontárgyakat
Elvállal mindenféle kereskedelmi, gyári, iparvállalati és részvényfarsasági könyvek vezetését, ellenőrzését, felülvizsgálását, lezárását, leltár és mérlegkészítését
Elfogad a biztosítás minden ágazatára kiterjedő biztosításokat
Átvesz kereskedelmi, pénzügyi, ipari és egyéb vállalatok képviseletét és ügynevelését
Érvényesít bel- és külföldi követeléseket és azoknak perenkívüli vagy peres behajtásától gondoskodik
Ad pontos és megbízható információkat a helyi piacra vonatkozólag
Foglalkozik a fizetésektelen cégek kiegészítése körül összes munkálatokkal

Schlagerböröndősnél Subotica Aleksandrovau. 1.

Böröndök, neseszerék
saját készítményű bírkő és disztribútor
ISKOLATÁSKÁK
A LEGOLCSÓBBAN

Jegygyűrűket

kinagazüst, ridjru öket és ébresztőórákat a legolcsóbban vásárolhat
ADAM
ékszerész, Rudič ul. 6. Sugař-ház

PAPLANOK

ROUGE CLOTTE SATIN MODEN
Különleges paplankészítmények tojjal töltve.
Zagrebačka Industrija POPLUNA
M. Jungwirth i Drug Zagreb, Gajeva ul. 23. 6022

Kisérelje meg!

TÖRÖK ÖRÖKT-KÁVÉ
Különleges szerb török kávé
mindennemű pörkölt kávé pörkölt arahidi kávéra mindennemű babkávét: Eto, Santos, Laguna, Quatemala, Portorico, Kostarica, Maragogy, Java, Kuba, Gyöngy megrendeltető:
VARDAR KÁVÉPARNÁL SUŠAK
Arjegyzék kívánatra bérmentve.

HÁZASSÁG

Valófelben levő vendéglős és kereskedő megismerkedne házasság céljából 26-36 éves nővel, akivel megértene egymást. Csak olyan nők irjanak, akiknek legalább 100.000 dinár hozományuk van. Leveleket „Megértés” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 6630

Házasságkövetési ügyben méltóztatnék bizalommal Faragó Jenő irodájához fordulni, Budapest, Népszínház utca 16. 6611

Főjhezadnám egyetlen 19 éves leányomat jellemes uriemberhez, lehetőleg fogorvoshoz. Leányom hozománya 600.000 dinár. Esetleg átadnám fogműtermemet. Bővebbet Faragó irodája Budapest, Népszínház utca 16. 6602

Nősülne 29 éves gyáros. Bővebbet Faragó Budapest Népszínház utca 16. 6612

Házasságot legjobb körökbe diszkrétén elintéző Követítőiroda Subotica, I. Agina ulica 11. 5643

110 HOLD

príma szántóföld teljes felszereléssel, vagy anélkül egynegyed órányira Bogaras állomástól, kellemes fekvésű modern tanyaépületekkel és kerttel, 1 évre vagy több időre méltányos feltételekkel haszonbérbe kiadó. Részletes felvilágosítást ad IFKOVITS tanító Starakanizsán

FOGLALKOZÁS

Irodai gyakorlattal bíró négy polgárit végzett leány irodai, segédmunkaerői vagy hasonló állást keres. Leveleket „Török” jellegre a kiadóba kér. 6654

Munkáslányok, könnyű, tiszta munkához felvételt nek Weinhut celluloidárugyárában Pašičeva ulica 8. Edénypiac. 6653.

UJ HORDÓK

minden nagyságban 3000 literig kaphatók KRIX LAJOS kádármesternél Subotica, V. kör, Matijevo ulica 19. sz. (Zombori-ut mentén) 6602

Políturozni tudó munkások felvételt nek Czigler Káics és Társa butorgyárában Subotica. Jelenkezés a Barátok temploma mellett. 6648

Házvezetőnő kerestetik teljesen egyedülálló izraelita 30-40 év körüli nő, ki 4 tagú izraelita családnál a teljes háztartást egyedül elvégzi, ajánlkozzék bizonyítvány beküldésével és fizetés megjelölésel Lédere Vilmos Stari-Szivac Bácska. 6646

Weiterschan János

FESTÉKÜZLETE
Főüzlet: Vel. Booskerok
Fő-utca 16.
Fióküzlet: Mariolana.
Bánát legnagyobb és legjobban szortírozott festék üzlete.

Szlovén betűszedő, aki önállóan tud dolgozni, azonnal felvételt Bačkányi Ernő könyvnyomdájában Dolnja-Lendava. 6636

Ügyes kiszolgáló leányt felvesz Krécsi könyvkereskedése. 6640

Suche zu zwei grösseren Mädchen ein deutsches Fräulein (mit serbo-kroatisch Kenntnissen bevorzugt) die auch in der Haushaltung mithilft. Adresse: Alexander Sár Varoska kuca. 6637

Ügyes fodrászsegéd azonnali belépésre felvételt Lakatos fodrásznál Bajmok 6639

Ki venne magához egy jó családból való jólelkű nőt, kit inkább családtagnak tekintene, a háztartás minden ágában járatos. Csak jólelkűek irjanak. Idősebb párhoz, magános urnához vagy urhoz esetleg gazdálkodóhoz. — Levelek „Jólelkű” jellegre a kiadóba keretnek. 6631

KÖLNI VÍZ

„FIFI” készült
Pintér gyógyszertár
nagytemplom mellett
Subotica 9834

Fogász, ki önállóan végez rendelési és technikai munkát, állást keres orvos mellett oly községben, hol jömenetelű praxisa van kilátás. Levelek „Fogász” jellegre keretnek a kiadóhivatalba. 6603

A velükibecskerekeli Messinger-féle leánynevelőintézet egy okleveles elemi iskolai tanítónőt és nevelőnőt alkalmazna. Ajánlatokat az intézet igazgatóságához kérünk. 6551

Fűtő kerestetik azonnali belépésre, Margit gözmalom Subotica. 6617

Irodagyakornok felvételt szerb-magyar nyelvtudással helybéli iparvállalatnál. Cim a kiadóban. 6620

Éjjeliőr, ki lakást is kap, kerestetik azonnali belépésre Margit gözmalom, Subotica. 6618.

Zongorázni olcsón tanítok, zongoranélküliek nálam gyakorolhatnak. Cim a kiadóba. 6647

Műhelyvezető-géplakatos kerestetik azonnala, aki motorok és mezőgazdasági gépek javítását érti. Ipariskolát végzett előnyben részesül. Ajánlatok fizetési feltételek megjelölésével Czeislégyvár Sombor intézendők. Ugyanott irodakisasszony felvételt. 6652

Kereskedelmi iskolát végzett, perfect könyvelő azonnali alkalmazást talál vidéki iparvállalatnál. — Szerb és német nyelv tudása megkívánatik. Cim a kiadóban. 6572

Tüziember ruganyos munkára felvételt. Erdei Bálint Subotica. 6306

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szö 1 dinár, vastagbetűs és címszó közzétételénél számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válaszlevegő mellékelendő.

Gépész állást keres, jártas az összes gőzgépek kezelésében, ugymint szivógázmotor, nyersolajmotor, dinamó, akkumulátor. Megkereséseket Horvát János Senta, Djure Jakšića ulica 39. 6554

ZONGORÁK

pianinók dus választékban gyári áron, hangszerek és alkatrészei nagyban és kicsinyben 2469 kaphatók PRÁGINÁL VEL-KIKINDÁN.

Intelligens, árvaságra jutott, négy polgárit végzett urileány vidékre elmenne gyermekek mellé, segédkezne a háztartásban is. Leveleket „Szorgalmas” jellegre a kiadó továbbítja. 5645

„ATLAS” d. d. butorgyár, Novisad, a gyár átalakítása miatt jelenlegi hálószoba és ebédlőbutorkészletét előállítási áron eladja nagyban és kicsinyben elsőrendű kivitelben. 6095

VADÁSZOR!

Vadászfegyver, vadászlőszer és vadászfelszerelési szükségeltiket legolcsóbban

V. Bata Sin cég Subotica

Kralja Aleksandrova ulica 7., vadászati cikkek nagykereskedésében szerezhethi be.

Óriási raktár! Óriási választék!

Nagy raktár:

JANSSEN FILS S Co, LÜTTICH
ETABLISSEMENT PIEPER, LÜTTICH
FABRIQUE NATIONALE, LÜTTICH
SAUER & SOHN, SUHL
M. OGRIS, FERLACH

gyártmányú vadászfegyverekben.

ELADÁS KIZÁRÓLAG JÓTÁLLÁS MELLETT.

Allandóan raktáron 12, 16, 20, 24, 28 kaliberben. NAGYBANI KICSINYBEN!

Árjegyzék ingyen!

Vadásztársaságoknak nagy árengedmény!

Modern Képketerek Képketerezés

Kézimunkák szakszerű keretezése

Subotica, Bene Sudarevićeva (Borcsényi) ul. 34. 4611

VÉTEL-ELADÁS

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszaszamaradt c. rka 500 méter sötétzürke finom gyapjuszövet, szállításra; v. férfi, női rajlán és télikabátok való. Ékszerok, ruhák, kabátok, fehérneműk és minden más tárgyak állandóan olcsón eladnak, Subotica I. kör, Bogovićevo (Kiniži) ul. 12. 5692

Egy új Paisander ebédlő és egy új komplet fűtőkörös háló, serleth és matra okkal eladó Szentes kereskedőnél Subotica 6642

Zongora rövid keresztúros kitűnő gyártmány alig használt állapotban eladó. Cim a kiadóban. 6638

Egy alig használt írógép és egy amerikai iróasztal eladó. Megtekinthető d. u. 1/2-2 óráig Radč ul. 6. I. emelet (Sternék) 6627

Eladó Paličson 2 lánca föld házzal együtt. Nesto Sošić vágóhíddal szemben a vendéglőben. 6516

Eladó ház, lakómentes azonnali beköltözhető. Bővebbet Csajkás Istvan mézáros. 6457

Cipő-

különlegességek

mérték után

legolcsóbban kaphatók

Markottnál

Novisad,

Miletićeva (Kenyer) u. 15

4275

Ingyen minden vásárlónak egy divatos sapka, aki ruhaszükségletét Földes Samu ruháüzletében Subotican (Narod-kávéház mellett) vásárolja. Reklám áraink következők: Felsőköpenyek D 450, férfiöltöny D 650-tól. Raglán 600 D. Bőrkaft 1100. Nőkabátok 600 Din-tól. Gyermekekruhák, leányköpenyek minden árban kicsinyben és nagyban.

Uj ház eladó és azonnal beköltözhető. Bővebbet Jovan Sijačić faterlepen Subotica, Palički put. 6534

Ház eladó beköltözhető lakással. Száraz raktárhelyiséggel. V. Kralja Tomislava trg 2. 6364

Jókarban levő 10 HP huzatos Schutlewort kazán 8-as cséplő eladás miatt eladó. Matye Ferenc Beodra (Bánát) 6583

Eladnám vagy elcserélném Magyarországon, Bácsbokodon levő hat-szobás házamat, 60 holdas birtokomat. Ügynökök kizárva. Cim: Josip Vučković Subotica, III. Beogradski put 25. 6546

Keserű mandulamagot és apró keserű kajszin-barrackmagot nagyobb mennyiségben vesz Bodnárz kertészete, Starakanizsa. 6568

Tesliei Retorta Faszén

Bácskai vezérképviselő:

Ludwig Hubert

Novisad

Željeznička ulica 19
3617

KÜLÖNFÉLE

Novi-Paden 40 hold szántóföld örök áron eladó vagy haszonbérbe kiadó cukorrépa alá is. Érdeklődni Raffay Mátyás gyógyszerésznél Mol, vagy a helyszínen. 6641

Vendéglő kiadó és azonnali átvethető Sombori ut 57. szám. 6644

Butorozott szoba 2 ágygal, csak férfi részére kiadó. Cim a kiadóban. 6629

2 szoba-konyhás lakást keresek teljese ellenében. Cim a kiadóban. 6628

Elveszett 1-én délután egy sötétkék kosztim-kabát a városnéző környékén. Kérlek a megtaláló jutalom ellenében kiadóba behozni. 6625

Elegánsan butorozott nagy szoba a fűtési közepében kiadó. Cim a kiadóban. 6624

Vidéki hölgyek és urak ékszerjavításait és köftogalást megvárhatják — Bihánál Subotica, Edénypiac. 6176

Zongorát, pianinót, öthónapos részletfizetési feltételek mellett kaphat mindenki. Rendkívül nagy választék új angol és bécsi szerkezetű, valamint átjlesztett zongorákban. Kain hangszernagykereskedő Subotica, városi székház.

Elveszett a déli órákban egy sötétbőrű ritkúl pénzszel és mindenféle apróságokkal. Vagy a betegségyező hivatalban, vagy onnét a Vilsonova utcáig. Nagyon szépen kérem a becsületes megtalálót — pénzt megtarthatja — csak azokat a fontos iratokat stb., melyek teljesen értéktelenek az illetőre, hozza be Krausz Miksa Fiai irodájába, vagy Beogradski put 14. szám alá, hol illő jutalomban részesül. 6657

Házsnál, kövérségű a dr. Hoffbauer soványítólabdacskok teljesen ártalmatlanok és étrendi változás nélkül is biztosan hatnak. Kimerítő leírás orvosi bizonyítványokkal ingyen. Postán utánvétellel illés-gyógyszertár, főpostával szemben. 3286

ELISMERT JÓ MINŐSÉG! JUTÁNYOS ÁRAK!

HÁLÓK

EBÉDLŐK

URISZOBÁK

DUS VÁLASZTÉKBAN

Czigler, Káics és Társa butorgyára Subotican

a Barátok temploma mellett.